लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ – नेपाल
(Federation of Democratic NGOs - Nepal)
बिधान २०६३

प्रस्तावना

नेपाली समाजलाई लोकतान्त्रिक, समावेशी, न्यायपूर्ण, शान्तिमुखी र समुन्नत बनाउन तथा आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक अधिकार रक्षा र प्रवर्द्धन गर्न गैर सरकारी संघ संस्थाहरुको भूमिका र योगदान महत्वपूर्ण रहेको र आगामी दिनहरुमा झन् महत्वपूर्ण हुने यथार्थलाई आत्मसात गर्दै,

लोकतान्त्रिक विधि, प्रकृया र सिद्धान्तप्रति प्रतिबद्ध रही सामाजिक सेवा तथा बिकासमा क्रियाशील गैरसरकारी सामाजिक संघसंस्थाका बीचमा निरन्तर संवाद, समन्वय, सहयोग र सहकार्यबाट गैरसरकारी सामाजिक संघसंस्थाको कार्यक्षमता, पारदर्शिता, आत्मनिर्भरता र प्रभावकारिता र साख बढाएर विकास, अधिकार पैरवी र सामाजिक सेवा कार्यमा जनउत्तरदायी एवं अधिकारमुखी अवधारण अपनाउन वान्छनीय भएकोले;

लोकतान्त्रिक विधि, प्रक्रिया र सामाजिक न्यायको सिद्धान्तप्रति प्रतिबद्ध रहेका सबै गैरसरकारी सामाजिक संघसंस्थाको महासंघ **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ – नेपाल (Federation of Democratic NGOs - Nepal)** को स्थापना र संचालनका लागि यो विधान तर्जुमा गरी लागू गरिएको छ।

परिच्छेद – १

प्रारम्भ

१) **संक्षिप्त नाम, प्रारम्भ**

१.१ यस विधानको नाम **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ – नेपाल २०६३** रहेको छ।

१.२ यस संस्थाको नाम **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ – नेपाल** रहनेछ। यसलाई अंग्रेजीमा **Federation of Democratic NGOs - Nepal** भनिनेछ र छोटकरीमा यसलाई **FEDEN Nepal** भनिनेछ।

१.३ यो विधान प्रचलित कानून बमोजिम नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ।

२) **परिभाषा :- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस विधानमा,**

२.१ **विधान** भन्नाले **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ – नेपाल** को विधान २०६३ लाई जनाउनेछ।

२.२ **महासंघ** भन्नाले **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ–नेपाल** लाई जनाउनेछ।

२.३ **संस्था** भन्नाले **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ – नेपाल** लाई जनाउनेछ।

२.३ **सदस्य संस्था** भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई महासंघको विधान अनुसार सदस्यता प्राप्त गरेका गैरसरकारी सामाजिक संघ–संस्यालाई जनाउनेछ।

२.४ **सदस्य** भन्नाले कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा सदस्य समेतलाई जनाउनेछ।

२.५ **साधारण सदस्य** भन्नाले महासंघको सदस्यता प्राप्त गरेका साधारण सदस्यलाई जनाउने छ।

२.६ **कार्यसमिति** भन्नाले महासंघको केन्द्रिय कार्यसमितिलाई जनाउनेछ।

२.७ **कार्यालय** भन्नाले महासंघको केन्द्रिय कार्य समितिको कार्यालयलाई जनाउनेछ। सो शब्दले महासंघ अर्न्तगत गठित विभिन्न क्षेत्रीय र जिल्ला समितिका कार्यालय वा सम्पर्क कार्यालयलाई समेत जनाउनेछ।

२.८ **क्षेत्रीय समिति** भन्नाले महासंघको विधान अनुसार ५ विकास क्षेत्रमा गठन भएको महासंघको क्षेत्रियस्तरको समितिलाई जनाउनेछ।

२.९ **जिल्ला समिति** भन्नाले महासंघको विधान अनुसार जिल्लास्तरमा गठन भएको महासंघको जिल्ला समितिलाई सम्झनु पर्दछ।

२.१० **पदाधिकारी** भन्नाले संस्थाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षलाई बुझाउने छ। सो शब्दले जिल्ला समितिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्ष समेतलाई जनाउनेछ।

२.११ **साधारण सभा** भन्नाले महासंघको बार्षिक वा विशेष साधारण सभालाई जनाउने छ।

Scanned with CamScanner

२.१२ **महाधिवेशन** भन्नाले प्रत्येक ३ वर्षमा आयोजना हुने महाधिवेशनलाई जनाउनेछ । सो शब्द विशेष महाधिवेशनलाई समेत जनाउनेछ ।

२.१३ ऐन भन्नाले राष्ट्रिय निर्देशन ऐन, २०१८ लाई जनाउनेछ ।

२.१४ **स्थानीय अधिकारी** भन्नाले सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई जनाउने छ ।

२.१५ **गैसस** भन्नाले गैरसरकारी सामाजिक सेवा तथा विकासका लागि कार्यरत संस्थाला बुझाउँदछ ।

२.१६ **तदर्थ समिति** भन्नाले महासंघको तदर्थ समितिलाई जनाउनेछ ।

२.१७ **तोकिएको** वा **तोकिए बमोजिम** भन्नाले यस विधान र विधान बमोजिम बनेका विनियमा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्दछ ।

३) **महासंघको छाप र प्रतिक चिन्ह**

महासंघको एउटा छुट्टै छाप र प्रतिक चिन्ह हुनेछ । उक्त छाप र प्रतिक चिन्ह तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

४) **महासंघको कार्यालय रहने ठेगाना**

महासंघको केन्द्रिय कार्यालय काठमाण्डौ जिल्लामा रहनेछ । आवश्यकता अनुसार नेपालभित्र वा बाहि शाखा वा सम्पर्क कार्यालय खोल्न सक्नेछ ।

५) **महासंघको सङ्गठित संस्था हुने**

५.१ महासंघ अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक स्वशासित र सङ्गठित संस्था हुनेछ ।

५.२ महासंघको सबै काम कारवाहीका निमित्त आफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ ।

५.३ महासंघले व्यक्तिसरह चलअचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न, बेचबिखन गर्न वा अन किसिमको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

५.४ महासंघले व्यक्तिसरह आफ्नो नामबाट नालिस, उजुर गर्न र महासंघ उपर पनि सोही नामबा नालिस, उजुर लाग्न सक्नेछ ।

५.५ महासंघले आफ्नो छुट्टै झण्डा हुनेछ ।

परिच्छेद – २

उद्देश्य

६) **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ – नेपाल**को उद्देश्य देहायबमोजिम हुनेछ ।

६.१ गैसस अभियानमा लोकतान्त्रिक मूल्य – मान्यता, अभ्यास र संस्कार सम्बर्धनका लागि पारदर्शी, उत्तरदायी र जनमुखी गैससहरुको विकासमा सहयोग र समन्वय गर्ने ।

६.२ राष्ट्रका सबै वर्ग, जाति – जनजाति, दलित, आदिवासी, मधेशी, अपाङ्ग, बालबालिका, महिल र ज्येष्ठ नागरिकका अधिकार प्रवर्धनका लागि महासंघमा आवद्ध गैससलाई सक्षम र पू क्रियाशील बनाउन सहयोग, समन्वय र सहजिकरण गर्ने ।

६.३ मुलुकमा शान्ति र समाजको लोकतान्त्रिक करण गरी दिगो विकासका लागि विभिन्न राष्ट्र तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ–संस्था वा निकायसँग सम्बन्ध बिस्तार, सहकार्य गर्ने र मैत्री सम्बन कायम गर्ने ।

६.४ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक, सांस्कृति र आधारभू मानव अधिकार प्रवर्द्धन लगायतका सवालमा वकालत र Lobbying गर्ने ।

६.५ महासंघमा आवद्ध गैससबीच एकता, समझदारी र सहयोगको गतिशिल सम्बन्ध निर्माण गर्ने गराउने ।

६.६ लोकतन्त्रका पक्षमा व्यापक जनमत सिर्जना गर्ने र राष्ट्रिय हितका विषयमा ऐक्यवद्ध हुने ।

६.७ महासंघ आवद्ध गैसस ~~क्षमता र आवश्यकताको मापन~~, सूचना सङ्कलन र अभिलेख गर्ने ।

६.८ विकासका साझेदार संस्था र विकासका साधन–स्रोतमा पहुँच बढाउन महासंघमा आव गैससको क्षमता विकास गर्ने तथा एक सबल सम्पर्क विन्दुका रुपमा कार्य गर्ने ।

६.९ समान लक्ष्य र सिद्धान्त भएका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरु बीच भातृत्वपूर्ण तथ मैत्रीपूर्ण सम्बनध कायम गर्ने ।

६.१० सामाजिक तथा विकासका क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाको भूमिका तथा सहभागीता सम्बन्धम राज्यद्वारा राष्ट्रिय नीति तर्जुमा गर्न क्रियाशील रहने ।

Scanned with CamScanner

६.११ महासंघका सदस्य संस्थाहरु बीच समन्वय, सहकार्य गर्ने तथा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने ।

६.१२ गैर सरकारी सामाजिक सेवा तथा विकास कार्य संग सम्बन्धित विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने गराउने ।

६.१३ सामाजिक सेवा र विकास कार्य संग सम्बन्धित जनशक्तिको विकास गर्ने गराउने ।

६.१४ अभिलेख तथा सूचना केन्द्रको स्थापना र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने ।

७) **महासंघको उद्देश्य प्राप्त गर्न गरिने कामहरु**

७.१ महासंघले नेपाल सरकारको प्रचलित कानुन र गैसस सम्बन्धि राष्ट्रिय नीतिको परिधी भित्र रही कार्य गर्नेछ ।

७.२ महासंघले आँफुलाई आवश्यक पर्ने भवन निर्माण गर्न वा भाडामा लिन वा लिजमा लिन सक्नेछ । यसरी नै कम्प्युटर, टेलिफोन, टाईपराइटर, फ्याक्स जस्ता कार्यालय सामाग्री तथा सवारी साधन खरिद गर्न सक्नेछ वा भाडामा लिई प्रयोग गर्न सक्नेछ । साथै आँफुलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारीको नियुक्ति तथा उनीहरुको सेवा सर्तहरु निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

७.३ महासंघले आफ्नो उद्देश्य परिपूर्ति र कार्यान्वयनको निमित्त राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय, वहुराष्ट्रिय, सरकारी, अर्धसरकारी, निजी संस्था एवं सरोकारवाला प्राज्ञ, विज्ञ, विशेषज्ञ, प्राविधिक उद्यमी-व्यवसायीहरुसँग सम्पर्क, समझदारी र समन्वय कायम गर्न सक्नेछ ।

७.४ महासंघले आफ्ना सदस्य संस्थाहरुको अधिकतम हितका लागि सहजकर्ताको काम गर्नेछ र आवश्यकता अनुसार विविध विकास गतिविधिहरु सञ्चालन गर्न पनि सक्नेछ ।

७.५ गैसस आचार संहिता तर्जुमा गरी लागु गर्ने गराउने ।

परिच्छेद – ३

सदस्यता सम्बन्धी व्यवस्था

८) **महासंघको सदस्यता**

८.१ **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ-नेपाल**को प्रस्तावना, उद्देश्य र घोषणपत्रलाई स्वीकार गर्ने गैरसरकारी सामाजिक संस्था एवं व्यक्ति महासंघका सदस्य रहन सक्नेछन् । तिनीहरु तोकिए अनुसार सदस्यता प्राप्त गर्नेछन् ।

८.२ **संस्थापक सदस्य : लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ-नेपाल** को स्थापना गर्ने कार्यमा क्रियाशील रहेका अनुसुची २ मा उल्लेखित संस्था एवं व्यक्ति महासंघका संस्थापक सदस्य हुनेछन् ।

८.३ **सदस्य संस्था:** विधानको दफा १० बमोजिम योगयता पुगेका गैससहरुले तोकिएको ढाँचामा संबन्धित जिल्ला समितिमा निवेदन दिएमा ती संस्थाहरुलाई महासंघमा आवद्ध गरी सदस्यता प्रदान गरिनेछ ।

८.४ **मानार्थ सदस्यः** राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा ख्याति कमाएका विशिष्ट व्यक्ति तथा संस्थालाई कार्यसमितिले महासंघको मानार्थ सदस्यता प्रदान गर्न सक्नेछ । तर मानार्थ सदस्यहरुलाई मताधिकार भने रहने छैन ।

९) **सदस्यता प्रदान**

९.१ **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ-नेपाल**को सदस्य हुन चाहने गैससहरुले तोकिए ढाँचामा महासंघको जिल्ला समितिको कार्यालयमा निवेदन दिनुपर्ने छ । महासंघको प्रस्ताव उद्धेश्य र घोषणपत्रलाई स्वीकार गर्ने गैससलाई रु. १,००० शुल्क लिई जिल्ला समि महासंघको सदस्यता प्रदान गर्नेछ । यसरी प्रदान गरिएको सदस्यताको जानकारी सदस प्रदान गरिएको मितिले १५ दिनभित्र केन्द्रिय समितिमा पठाउनुपर्नेछ ।

९.२ **लोकतान्त्रिक गैरसरकारी संस्था महासंघ-नेपाल**को केन्द्रिय कार्यालयमा निवेदन पेश गैससहरुलाई केन्द्रिय समितिले सदस्यता प्रदान गरेमा सो को जानकारी महासंघको सम्बन्धि जिल्ला समितिलाई गराउनु पर्नेछ । तर सदस्यता सम्बन्धमा जिल्ला कार्यसमिति मार्फत प्र गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

नेपाल सरकार

९.३ महासंघका सदस्य संस्थाले प्रत्येक वर्षको रु. १०००।- शुल्क बुझाई आफ्नो सदस्यता नवीकरण गर्नुपर्नेछ ।

१०) **सदस्यताका लागि योग्यता**

महासंघको प्रस्तावना, उद्धेश्य र घोषणापत्रलाई स्वीकार गर्ने देहाय बमोजिमका गैससहरुलाई संस्थामा आवद्ध गराउने सकिनेछ ।

१०.१ प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम स्थापित स्वशासित र स्वयंसेवी गैरसरकारी सामाजिक तथा विकासका क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था तथा ट्रष्टहरु ।

१०.२ प्रजातान्त्रिक निर्णय प्रक्रियामा आधारित कार्यकारीणी समिति भएका गैरसरकारी सामाजिक संस्थाहरु ।

१०.३ साधारण सदस्यता विस्तार गर्ने सम्बन्धमा आफ्नो विधानमा खुला प्रावधान भएका गैरसरकारी सामाजिक संस्थाहरु ।

१०.४ संस्थागत आम्दानीलाई निजी प्रयोजनका लागि लाभांश वितरण नगर्ने गैरसरकारी सामाजिक संस्थाहरु ।

१०.५ कार्यक्रम तथा आर्थिक व्यवस्थापन पारदर्शी भएका गैरसरकारी सामाजिक संस्थाहरु ।

१०.६ दलगत राजनीतिबाट माथि उठेका तर लोकतान्त्रिक पद्धतिमा विश्वाश राख्ने गैरसरकारी सामाजिक संस्थाहरु ।

१०.७ उच्च सामाजिक भावनाद्वारा अभिप्रेरित भै मन, वचन र कर्मले विपन्न तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र, समुदाय, महिला, अपाङ्ग तथा बालबालिकाको हित र अधिकार प्रवर्द्धनमा क्रियाशील रहेका गैरसरकारी सामाजिक संस्थाहरु ।

१०.८ महासंघको आचार संहिता पालना गर्न प्रतिवद्ध रहनु पर्नेछ ।

१०.९ सार्वजनिक लेखा पद्दतीलाई अनुसरण गरेका संघ संस्थाहरु ।

१०.१० महासंघले समय समयमा निर्धारण गरेका नीति र सिद्धान्तलाई अनुसरण गर्ने संघ संस्था ।

११) **सदस्यताको समाप्ती**

देहायको अवस्थामा महासंघको सदस्यता समाप्त हुनेछ, तर सदस्यता समाप्त हुनु पूर्व सफाईको मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन ।

११.१ सदस्य संस्थाले आफ्नो निर्णय सहित पेश गरेको लिखित राजिनामा महासंघको कार्यसमितिले स्वीकृत गरेमा ।

११.२ दफा १० बमोजिम योग्यता नपुगेमा वा योग्यता गुमाएमा ।

११.३ सदस्य संस्थाले आर्थिक र नैतिक रुपले अनियमित ठहरिने काम गरेको प्रमाणित भएमा ।

११.४ महासंघको सिद्धान्त, प्रस्तावना, उद्धेश्य र घोषणापत्र विरुद्ध कार्य गरेमा ।

११.५ महासंघको साधारण सभाको दुई तिहाई बहुमतले कुनै संस्थाको सदस्यता खारेज गरेमा ।

११.६ दफा १३.१ मा तोकिएको म्याद भित्र महासंघको सदस्यता नविकरण नगराएमा ।

१२) **सदस्यता शुल्क कोषमा जम्मा गर्ने व्यवस्था**

१२.१ प्रत्येक सदस्य संस्थाले सदस्यता शुल्क बापत महासंघको सम्वन्धित जिल्ला शाखामा जम्मा गरेको रु. १०००।- मध्ये ७५ प्रतिशत रकम सम्वन्धित जिल्ला शाखाले आफ्नो कोषमा जम्मा गर्नेछ । बाँकी २५ प्रतिशत महासंघको केन्द्रिय समितिमा पठाउनु पर्नेछ ।

१२.२ दफा ९.२ बमोजिम महासंघको केन्द्रिय समितिले कुनै गैससलाई संस्थाको सदस्यता प्रदान गरेको रहेछ भने त्यस्तो सदस्यता शुल्क बापत उठाएको रु. १०००।- मध्ये २५ प्रतिशत रकम आफ्नो कोषमा दाखिला गरी बाँकी रकममा महासंघको सम्वन्धित जिल्ला समितिमा पठाउनु पर्नेछ ।

१२.३ दफा ९.३ बमोजिम सदस्यता नवीकरणबाट उठेको रकमको विभाजन पनि दफा १२.१ बमोजिम नै हुनेछ ।

१३) **सदस्यता नवीकरण**

१३.१ महासंघमा आवद्ध गैससहरुले प्रत्येक आर्थिक वर्षको आश्विन मसान्त भित्र सम्वन्धित जिल्ला समितिमा निवेदन गरी आफ्नो सदस्यता नवीकरण गराउनु पर्नेछ ।

१३.३ महासंघको सदस्यता प्राप्त गर्न चाहने गैसस संस्थाले आफ्नो संस्थाको संस्था दर्ता नविकरण गरेको प्रमाण पत्र, वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन लेखा परिक्षण प्रतिवेदन र कार्यसमितिको निर्णय समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद

साधारण सभा र महाधिवेशन

१४) साधारण सभाको गठन

१४.१ साधारण सभामा महासंघका प्रत्येक जिल्ला समितिबाट छानिएका प्रतिनिधिहरु सदस्य रहने छन् । यसरी प्रतिनिधि छानिदा महासंघको सम्बन्धित जिल्ला समितिमा आवद्ध प्रत्येक पाँच वटा गैसस बराबर एक जनाका दरले प्रतिनिधि हुने गरी प्रतिनिधि छनौट गरी पठाईने छ ।

१४.२ साधारण सभा तथा महाधिवेशनका लागि महासंघका केन्द्रिय समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरु, क्षेत्रीय तथा जिल्ला अध्यक्षहरु महाधिवेशनका पदेन सदस्य हुनेछन् ।

१५) साधारण सभाको बैठक

१५.१ सामान्यतया प्रत्येक आर्थिक बर्षको पहिलो ६ महिना भित्र महासंघको बार्षिक साधारण सभा सम्पन्न गरिने छ ।

१५.२ साधारण सभा बस्ने मिति, समय र स्थान खोली महासंघको केन्द्रिय समितिले ४५ दिन अगावै सबै महाधिवेशन प्रतिनिधि वा साधारण सभाका प्रतिनिधिहरुलाई सूचना गर्नु पर्नेछ । साधारण सभामा छलफल हुने विषय वस्तुको समेत जानकारी सभाका सवै सदस्यहरुलाई गराउनु महासंघको केन्द्रिय कार्यसमितिको कर्तव्य हुनेछ । त्यस्तो जानकारी सार्वजनिक सूचनाको माध्यमद्वारा दिन सकिनेछ ।

१५.३ महासंघको साधारण सभाका कूल सदस्य मध्ये २५ प्रतिशत सदस्यले हस्ताक्षर गरी साधारण सभाको बैठक बोलाउन पर्याप्त आधार र कारण सहित केन्द्रिय कार्यसमिति समक्ष निवदेन गरेमा कार्यसमितिले त्यसरी निवेदन दर्ता भएको मितिले एक महिना भित्र विशेष साधारण सभाको बैठक आह्वान गर्नु पर्नेछ । यसरी बोलाइएको साधारण सभामा साधारण सभा बोलाउनु पर्ने भनी किटान गरिएको विषयमा मात्र छलफल गरिने छ । तर महासंघको नियमित बार्षिक साधारण सभा बसेको मितिले ६ महिना नपुगी विशेष साधारण सभा आह्वान गर्न सकिने छैन ।

१५.४ साधारण सभाका कूल सदस्य सँख्याको २५ प्रतिशत सदस्य उपस्थित भएमा बार्षिक वा विशेष साधारण सभाको गणपुरक सँख्या पुगेको मानिनेछ । तर पहिलो पटक गणपूरक सँख्या नपुगी दोश्रो पटक साधारण सभा बोलाईएको अवस्थामा भने कूल सदस्य सँख्याको १५ प्रतिशतसम्म सदस्य उपस्थित भएमा साधारण सभाको गणपूरक सँख्या पुगेको मानिने छ ।

१५.५ साधारण सभामा पेश भएका कुनै प्रस्तावको पक्षमा सभामा उपस्थित सदस्यहरु मध्ये ५१ प्रतिशतले मतदान गरेमा त्यस्तो प्रस्ताव पारित भएको मानिने छ । तर विधान संसोधन गर्ने प्रस्ताव वा केन्द्रिय समितिका पदाधिकारी तथा सदस्य उपरको अविश्वासको प्रस्तावको पक्षमा भने सभामा उपस्थित सदस्य मध्ये दुई तिहाईले मतदान नगरी त्यस्तो प्रस्ताव पारित भएको मानिने छैन ।

१५.६ साधारण सभामा निर्णयार्थ पेश भएको कुनै प्रस्ताव उपर मतदान हुँदा मत बराबर भएमा सभाको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछन् ।

१५.७ साधारण सभाको अध्यक्षता महासंघका अध्यक्षले गर्नेछन् । अध्यक्षको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले र उपाध्यक्ष पनि उपस्थित नभएको अवस्थामा कार्यसमितिले आफूमध्येबाट वा सभामा उपस्थित सदस्यमध्ये सबैभन्दा जेष्ठ सदस्यको अध्यक्षतामा सभा सञ्चालन गरिने छ ।

१६) साधारण सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार

१६.१ महासंघको वार्षिक तथा आवधिक कार्ययोजना तथा आम्दानी खर्च स्वीकृत वा अनुमोदन गर्ने ।

१६.२ लेखा परीक्षकको नियुक्ति गर्ने तथा महासंघमा आवश्यक कर्मचारीहरुको भर्ना सम्बन्धी अधिकार कार्यसमितिलाई प्रत्यायोजन गर्ने ।

१६.३ महासंघको विकास र सुदृढिकरणका लागि आवश्यक नीति नियम बनाउने ।

Scanned with CamScanner

१६.४ महासंघको समग्र काम कारवाहीको मुल्यांकन गर्ने तथा भावी रणनीति तयार पार्ने ।

१६.५ कार्यसमितिलाई संस्थाको उद्देश्य पुरा गर्न आवश्यक मार्गदर्शन गर्ने ।

१६.६ विधान संशोधन प्रस्ताव महाधिवेशनमा पेश गर्ने ।

१६.७ महासंघको कार्यसमितिबाट प्रस्तावित नियम विनियम तथा निर्देशिका स्वीकृत गरी लागू गर्ने ।

काठमाडौं

१७) महाधिवेशन

१७.१ महाधिवेशन महासंघको सर्वोच्च अङ्ग हुनेछ । यो प्रत्येक ३ (तीन) बर्षमा एकपटक आयोजना गरीनेछ ।

१७.२ महाधिवेशन आयोजना हुने मिति, समय र स्थान उल्लेख गरी कम्तिमा ४५ दिन अगावै महासंघका सबै महाधिवेशन प्रतिनिधिहरुलाई सूचना उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

१७.३ विधानको दफा १५.४, १५.५, १५.६ र १५.७ मा भएको व्यवस्था वा प्रकृया महाधिवेशनको काम कारवाहीका सम्वन्धमा पनि लागु हुनेछ ।

१७.४ महासंघका प्रत्येक सदस्य संस्थाबाट एक जना प्रतिनिधि महाधिवेशनका सदस्य हुनेछन् ।

१७.५ विधानको दफा १४.२ बमोजिमका पदाधिकारी तथा सदस्यहरु महाधिवेशनका पदेन सदस्य हुनेछन् ।

१७.६ महासंघमा आवद्ध रहेका सबै गैससहरुले तोकिएको ढाँचामा फारम भरी सम्बन्धित जिल्ला समिति मार्फत एक-एकजना प्रतिनिधि प्रतिनिधि पठाउन सक्नेछन् ।

१७.७ ~~महासंघको महाधिवेशनमा मतदान गर्ने अधिकार प्राप्त भएका महाधिवेशन प्रतिनिधिहरुमध्ये बहुमत प्रतिनिधि सदस्यहरुले आफूमध्येबाट निर्वाचित गरेका अध्यक्ष १ जना, उपाध्यक्ष १ जना, महासचिव १ जना, कोषाध्यक्ष १ जना, र सदस्य (कम्तिमा) १३ जना सहित घटिमा २१ जनाको कार्य समिति गठन हुनेछ ।~~ तर यो विधान लागू हुनु भन्दा अगावै गठन भएको तदर्थ समितिका पदाधिकारी एवं सदस्यहरु पहिलो निर्वाचन नभएसम्मका लागि आ-आफ्नो पदमा कायमै रहने छन् ।

१७.८ विशेष परिस्थिति उत्पन्न भई समयमै संस्थाको महाधिवेशन सम्पन्न हुन नसक्ने ठहरीएमा कार्यसमितिले बढीमा एक बर्षका लागि महाधिवेशनको मिति पर सार्न सक्नेछ ।

१८) विशेष महाधिवेशन

महासंघका सम्पूर्ण महाधिवेशन प्रतिनिधिहरुमध्ये एक तिहाईले हस्ताक्षर गरी विशेष महाधिवेशन बोलाउन आवश्यक भएको पर्याप्त कारण सहित केन्द्रिय कार्यसमिति समक्ष निवदेन गरेमा कार्यसमितिले त्यसरी निवेदन दर्ता भएको मितिले १ महिना भित्र विशेष महाधिवेशन आहवान गर्नु पर्नेछ । यसरी आहवान गरिएको विशेष महाधिवेशनमा महाधिवेशन बोलाउनुपर्ने भनी किटान गरिएको विषयमा मात्र छलफल गरिने छ । तर संस्थाको नियमित महाधिवेशन सम्पन्न भएको मितिले १ वर्ष नपुगी विशेष महाधिवेशन आहवान गर्न सकिने छैन ।

परिच्छेद ५
केन्द्रिय कार्य समिति

१९) केन्द्रिय कार्य समितिको गठन

१९.१ महासंघको केन्द्रिय कार्यसमितिमा कम्तिमा ३१ जना सदस्य रहने छन् ।

१९.२ महासंघको महाधिवेशनका लागि मताधिकार प्राप्त सदस्यहरु मध्येबाट अध्यक्ष १ (एक) सदस्य २६ (छब्बिस) जना निर्वाचित हुनेछन् ।

१९.२.१ महासंघको अध्यक्षले ३ जना महानुभावलाई कार्य समितिको सदस्यमा मनोनित गर्न सक्नेछ ।

१९.२.२ महासंघको केन्द्रीय कार्य समितिमा दफा १९.२ बमोजिम निर्वाचित हुने (छब्बिस) पदमा प्रत्येक विकास क्षेत्रबाट एक-एक जना महिला सहित १० जना निर्वाचित हुनेछन् ।

१९.२.३ महासंघको केन्द्रीय कार्य समितिमा दफा १९.२ बमोजिम निर्वाचित हुने २६ पद मध्ये विशेष अधिकार प्राप्त वर्ग (आदिवासी, जनजाती, दलित समेत) मध्येबाट कम्तिमा २ जना महिला सहित ५ जना निर्वाचित हुनेछन्।

१९.२.४ दफा १९ उपदफा २ को खण्ड १,२,३ बमोजिम मनोनित र निर्वाचित सदस्य संख्या बाहेकको बाँकी सदस्य संख्या ११ मा कम्तिमा ३ महिला सहित ११ जना निर्वाचित हुनेछन्।

१९.२.५ महासंघको निर्वतमान अध्यक्ष कार्य समितिको पदेन सदस्य हुनेछ।

१९.३ महासंघको कार्य समितिमा निर्वाचनका लागि विकास क्षेत्र, विशेष अधिकार प्राप्त वर्ग व महिलालाई छुट्टयाईएको सीटमा सोही क्षेत्रका सदस्य वा वर्गका सदस्य वा महिलाला छुट्टयाईएको सीटमा महिलाले मात्र उम्मेदवारी दिन पाउनेछन् तर मतदान भने महासंघक मताधिकार भएका सबै क्षेत्र समेतका सदस्यले मत दिन पाउने छन्।

१९.४ महासंघको अध्यक्षले केन्द्रीय सदस्यहरु मध्येबाट केन्द्रीय समितिको उपाध्यक्ष, महासचिव कोषाध्यक्षको मनोनयन गर्ने छ।

१९.५ कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको पदावधि २ बर्षको हुनेछ।

२० केन्द्रिय कार्यसमितिको बैठक

२०.१ केन्द्रिय कार्यसमितिको बैठक सामान्यतया वर्षमा कम्तिमा चार पटक अध्यक्षले तोकेको मिति समय र स्थानमा बस्ने छ।

२०.२ केन्द्रिय समितिका सम्पूर्ण सदस्य सँख्याको ५१ प्रतिशत सदस्य उपस्थित भएमा बैठक गणपुरक सँख्या पुगेको मानिनेछ।

२०.३ बैठक बस्ने सूचना कम्तिमा १५ दिन अगावै सम्पूर्ण सदस्यहरुलाई दिनु पर्ने छ। तर अतिजरु परेमा अल्प सूचनाको आधारमा पनि बैठक बस्न बाधा पुग्ने छैन।

२०.४ कार्यसमितिको निर्णय संभव भएसम्म सर्वसम्मत गराईने छ। सर्वसम्मत हुन नसकेमा बैठक उपस्थित सदस्यहरुको बहुमतद्वारा निर्णय गराईने छ।

२०.५ विना सूचना कार्यसमितिको बैठकमा लगातार तीन पटकसम्म अनुपस्थित भएमा ... समितिका सदस्यको सदस्यता स्वत: खारेज हुन सक्ने छ।

२१ केन्द्रिय कार्य समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

२१.१ एक सवल र गतिशिल नेतृत्व प्रदान गरी संस्थालाई आफ्नो उद्धेश्य पूर्तिमा निरन्तर अग्रसर गराउने।

२१.२ राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय तथा सामाजिक विकासका महत्वपूर्ण विषयहरुमा छलफल, अन्तर्क्रिया बहस र वकालत गर्ने।

२१.३ महासंघमा आवद्ध सदस्य संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्दि गर्ने।

२१.४ विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था र द्धिपक्षिय तथा बहुपक्षीय सामाजिक संस्थासँग सम्बन्ध विस्तार गर्ने।

२१.५ साधारणसभा तथा महाधिवेशनले पारित गरेका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।

२१.६ संस्थाको उद्देश्य पुरा गर्न आवश्यक निर्णय लिने एवं संस्थाको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गराउने।

२१.७ विधानको अधिनमा रही नीति नियम तर्जुमा गरी लागू गराउने।

२१.८ संस्थाको नगदी जिन्सीको अभिलेख ठीक दुरुस्त राख्ने र लेखा परिक्षण गराउने।

२१.९ संस्थाको काम कारवाहीलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यकता अनुसार विभिन्न उपसमिति गठन गर्ने र संस्थाको सदस्यता प्रदान गर्ने, विस्तार गर्ने।

२१.१० कार्य समितिलाई सहयोग गर्न आवश्यक हुने कर्मचारीको नियुक्ति गर्ने र पारिश्रमिक तोक्ने।

२१.११ नयाँ योजना निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने।

२१.१२ संस्थाको श्रोत अभिवृद्धि गर्ने।

२१.१३ संस्थालाई जीवन्त र गतिशिल राख्न आवश्यक सम्पूर्ण काम कारवाही गर्ने।

Scanned with CamScanner

२१.१४ महाधिवेशन, विशेष महाधिवेशन, साधारण सभा र विशेष साधारण सभाको आयोजना गर्ने । वार्षिक रुपमा सम्पन्न हुने क्षेत्रिय सम्मेलन आयोजना गर्न सम्बन्धित क्षेत्रको कुनै जिल्ला समितिलाई तोक्ने ।

२१.१५ महाधिवेशन तथा वार्षिक साधारण सभाले गरेको निर्णय कार्यन्वयन गर्ने र प्रत्यायोजित कार्यहरु सम्पादन गर्ने गराउने ।

२२) संस्थाका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार

२२.१ अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकारः

२२.१.१ संस्थालाई नेतृत्व प्रदान गर्ने र प्रतिनिधि मुकरर गर्ने ।

२२.१.२ महाधिवेशन, साधारण सभा र कार्य समितिको बैठक बोलाउने ।

२२.१.३ महाधिवेशन, साधारण सभा र कार्य समितिले पारित गरेका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

२२.१.४ कार्य समितिको बैठक तत्काल बस्न अनुकूल नभएमा र बैठकमा छलफल हुन छु भएको कुनै कुराको निर्णय तत्काल लिनुपर्ने भएमा वा संस्थाको हित र उद्देश अनुकूलको कुनै पनि निर्णय गर्नुपर्ने भएमा वा संस्थाको कार्यक्रमलाई प्रभावका ढङ्गले सञ्चालन गर्न कुनै निर्णय तत्काल गर्न आवश्यक ठानेमा सो निर्णय ग कार्यान्वयन गर्ने गराउने र आगामी बैठकबाट सो को अनुमोदन गराउने ।

२२.१.५ आफूमा निहित अधिकार मध्ये केही अधिकार उपाध्यक्ष वा अन्य सदस्यल प्रत्योजन गर्न सकिने छ ।

२२.१.६ महाधिवेशन, साधारण सभा र कार्य समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने र बराबरी भएमा निर्णयक मत दिने ।

२२.१.७ संस्थाको लक्ष्य र उद्देश्य पुरा गर्ने प्रतिवद्धताका साथ विधानमा तोकिएका विविध कार्यहरु गर्ने ।

२२.२ उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार

२२.२.१ अध्यक्षको अनुपस्थितिमा बैठक, महाधिवेशन र साधारण सभाको अध्यक्षता गर्ने

२२.२.२ महाधिवेशन, साधारण सभा र कार्य समितिले तोकेको तथा अध्यक्ष प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिमका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

२२.२.३ अध्यक्षको अनुपस्थितिमा अध्यक्षले गर्ने अन्य कार्यहरु गर्ने ।

२२.३ महासचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार

२२.३.१ कार्य समितिको निर्णय र अध्यक्षको परामर्शमा महाधिवेशन, साधारण सभा र समितिको बैठक बोलाउने ।

२२.३.२ महाधिवेशन, साधारण सभा र कार्य समितिको बैठकको अभिलेख व्यवस्थित

२२.३.३ संस्थाको कार्यक्रम व्यवस्थित र समन्वयात्मक ढंगबाट सञ्चालन गर्ने ।

२२.३.४ प्रशासनिक प्रमुखको हैसियतले कार्यसमिति तथा अध्यक्षको निर्देशन संस्थाको दैनिक कार्य सुचारु रुपले सञ्चालन गर्ने ।

२२.३.५ वार्षिक कार्य योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र प्रतिवेदन तयार पार्ने भुमिका महासचिवको हुनेछ ।

२२.४ कोषाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार

२२.४.१ संस्थाको आय-व्यय र नगदी-जिन्सीको अभिलेख ठीक दुरुस्त राखी प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

२२.४.२ संस्थाको आयश्रोत वृद्धि गर्न सधैं प्रयत्नरत रहने ।

२१.४.३ प्रत्येक आर्थिक बर्ष समाप्त भएको मितिले दुई महिना भित्र संस्थाबाट भएका इजाजत प्राप्त लेखा परीक्षकबाट संस्थाको आम्दानी खर्चको लेखा गराउने ।

२२.५ सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार

२२.५.१ महाधिवेशन, साधारण सभा र कार्य समितिको बैठकमा उपस्थित ... उद्देश्य पुरा गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने ।

२२.५.२ महाधिवेशन, साधारण सभा, कार्य समिति र अध्यक्षले तोकेका ... गर्ने ।

२२.५.३ संस्थाको उद्देश्य पूर्तिमा निरन्तर क्रियाशील रहने ।

परिच्छेद - ७

क्षेत्रीय सम्मेलन तथा जिल्ला समिति

२३. क्षेत्रीय सम्मेलन

२३.१ पाँच विकास क्षेत्रमा महासंघको क्षेत्रिय सम्मेलन आयोजना गरिने छ ।

२३.२ क्षेत्रिय सम्मेलनमा सर्म्बान्धित क्षेत्र अन्तर्गतका सबै जिल्ला शाखामा आवद्ध संस्थाहरुले भाग लिन सक्नेछन् ।

२३.३ क्षेत्रिय सम्मेलन बस्ने मिति, समय र स्थानको निर्धारण सर्म्बान्धित जिल्ला शा... गरी केन्द्रिय समितिले गर्नेछ । तर क्षेत्रिय सम्मेलन सर्म्बान्धि सम्पूर्ण जानकारी ... सबै जिल्ला शाखाहरुलाई कम्तिमा ३० दिन अगावै सम्मेलन आयोजक जिल्ल... छ ।

२३.४ क्षेत्रिय सम्मेलन सामान्यतया प्रत्येक वर्षको माघ देखि चैत्र महिना भित्र गरि ...

२३.५ क्षेत्रिय सम्मेलनको सभापतित्व महासंघको आयोजक जिल्ला समितिका सभाप... एउटा क्षेत्रिय सम्मेलनको मिति घोषणा भए पछि अर्को क्षेत्रिय सम्मेलनक... नभएसम्म सम्मेलन आयोजक जिल्लाले क्षेत्रिय सम्मेलन सचिवालयको रुप... गर्नेछ ।

२३.६ क्षेत्रिय सम्मेलनले संस्थाको सुदृढीकरण र संस्थाको उद्धेश्य पूर्तिमा स... आवश्यक निर्णय लिने र सदस्य संस्था र महासंघको केन्द्रिय समिति बि... सहयोगलाई अझ वढी प्रभावकारी बनाउन केन्द्रिय समिति समक्ष विभिन्न ... छ ।

२३.७ क्षेत्रिय सम्मेलन सञ्चालन सम्वन्धी कार्यविधिमा दफा १५.५, १५.६ र ... व्यवस्थालाई समेत आधार मानिनेछ ।

२४) जिल्ला अधिवेशन, जिल्ला सभा र जिल्ला समिति

२४.१ सामान्यतया वर्षको १ पटक जिल्ला सभाको बैठक आयोजना गरिनेछ । तर ... भने प्रत्येक तिन वर्षमा एकपटक हुनेछ । जिल्ला सभा र जिल्ला अधि... केन्द्रिय समितिले निश्चित अवधि तोकि सबै जिल्ला समितिहरुलाई सूचना ...

२४.२ जिल्ला सभा र जिल्ला अधिवेशनको हकमा समेत दफा १५.४, १५.५, ... उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

२४.३ सर्म्बान्धित जिल्ला भित्रका सम्पूर्ण सदस्य संस्थाका प्रतिनिधिहरु रहेको ... आँफुमध्येवाट कम्तिमा ७ सदस्यीय जिल्ला समिति गठन गर्नेछ ।

२४.४ समितिको गठन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

२५. जिल्ला कार्य समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

२५.१ स्थानीय स्तरमा महासंघको समन्वयकर्ता, सहजकर्ता, सामाजिक ... वकालतकर्ता एवं दवाव समूहको रुपमा काम गर्ने ।

२५.२ स्थानीय स्तरमा कृयाशील सबै प्रकारका सामाजिक तथा विकास गति... संघ-संस्थाहरुसँग समन्वय, सहकार्य गर्ने ।

२५.३ जिल्लास्तरमा संस्था सुदृढीकरण तथा क्षमता विकासका लागि श्रोत केन्द्... रुपमा काम गर्ने ।

२५.४ आवश्यकता अनुसार जिल्ला स्तरमा महासंघको प्रतिनिधित्व गर्ने ।

Scanned with CamScanner

२५.५ जिल्ला समितिको आम्दानी र खर्चको लेखा दुरुस्त राख्ने र सो को लेखा परिक्षण र कार्य व्यवस्थापन गर्ने ।

२५.६ साधारण सभा र महाधिवेशनका लागि विधान अनुसार प्रतिनिधी छनौट गरी पठाउने, क्षे सम्मेलनमा विधानतः प्रतिनिधित्व गर्ने क्षेत्रीय सम्मेलन आयोजना गर्ने ।

२५.७ मासिक तथा वार्षिक कार्य प्रगति विवरण नियमित रुपमा केन्द्रमा पठाउने ।

२६. **जिल्ला समितीका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार**

२६.१ **अध्यक्ष**

२६.१.१ महासंघको उद्देश्य प्राप्तीमा सक्रिय भई जिल्ला स्तरमा नेतृत्व प्रदान गर्ने ।

२६.१.२ सभा-बैठकको अध्यक्षता गर्ने ।

२६.२ **उपाध्यक्ष**

२६.२.१ अध्यक्षको कार्य सम्पादनमा सहयोग गर्ने ।

२६.२.२ अध्यक्षको अनुपस्थितीमा अध्यक्षले गर्ने सम्पूर्ण कार्यहरु गर्ने ।

२६.३ **सचिव**

२६.३.१ जिल्ला समितिको कार्यालय सञ्चालन र व्यवस्थापनमा आवश्यक रेखदेख संयोजनकारी भूमिका निर्वाह गर्ने ।

२६.३.२ मासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार पारी केन्द्रमा पठाउने ।

२६.४ **कोषाध्यक्ष**

२६.४.१ महासंघको जिल्ला समितिको लेखापरिक्षण गराई सोको प्रतिवेदन केन्द्रमा पठा

२६.४.२ जिल्ला समितिको आय व्ययको हिसाव किताव नियमित र दुरुस्त राख्ने ।

परिच्छेद – ८
आर्थिक व्यवस्था

२७) **आर्थिक श्रोतः**

संस्थाको आर्थिक स्रोत देहाय बमोजिम हुने छ ।

२७.१ संस्थाको नाममा नेपाल सरकार तथा राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय संघ-संस्था, व्यक्तिवाट अनुदान तथा सहयोग रकम ।

२७.२ सदस्यता शुल्कबाट संकलित रकम ।

२७.३ चल-अचल सम्पत्तिवाट प्राप्त हुने रकम ।

२७.४ संस्थाले उपलब्ध गराएको सेवा उपभोग गरे वापत प्राप्त हुने सेवा शुल्क ।

२७.५ वैदेशिक सहायता लिंदा प्रचलित कानून बमोजिम स्वीकृती लिइनेछ ।

२८) **चल अचल सम्पतिको विवरण**

संस्थाको नाममा रहेको सम्पूर्ण चल-अचल सम्पत्तिको विवरण प्रचलित कानून बमोजिम अद्याव राखिने छ ।

२९) **कोष**

२९.१ **संस्थाको कोष**

२९.१.१ सदस्यता शुल्क तथा चन्दा सहयोग वापत प्राप्त हुने रकम ।

२९.१.२ नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान तथा सहयोग ।

२९.१.३ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ-संस्थाहरुबाट प्राप्त हुने अनुदान तथा सहयोग र

२९.१.४ स्वदेशी तथा विदेशी संघ-संस्थाहरुबाट प्राप्त हुने उपहार, पुरस्कार ।

२९.१.५ संस्थाको चल अचल सम्पत्तिबाट प्राप्त हुने रकम ।

२९.१.६ अन्य श्रोतबाट संस्थाले प्राप्त गर्ने रकम ।

२९.२ **कोष सञ्चालन**

३०.२.१ संस्थाको सम्पूर्ण आम्दानी रकम संस्थाको नाममा वाणिज्य बैंकमा खोलिने खा जम्मा गरिनेछ ।

३०.२.२ संस्थाको नाममा परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा पनि खाता सञ्चालन गर्न सकिने छ

३०.२.३ संस्थाको कोषको सञ्चालन अध्यक्ष र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतवाट गरिने

३०) लेखा परीक्षण

संस्थाको लेखा परीक्षण नेपाल सरकारबाट इजाजत प्राप्त लेखा परीक्षकबाट प्रत्येक वर्ष गराई को प्रतिवेदन स्थानिय अधिकारी (काठमाण्डौ जिल्ला प्रशासन कार्यालय र आवश्यता अनु जि.प्र.का.) र समाज कल्याण परिषदमा समेत पेश गरिनेछ।

परिच्छेद ९

विविध

३१) निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था

३०.१ संस्थाको कार्य समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको निर्वाचन प्रत्येक ३ वर्षमा एक मतका आधारमा गोप्य मतदानद्वारा हुने छ।

३०.२ निर्वाचन प्रयोजनका लागि कार्यसमितिले एकजना कानुन व्यवसायी (अधिव संयोजकत्वमा निर्वाचन समिति गठन गर्न सक्ने छ।

३०.३ महासंघको निर्वाचन सहासंघको महाधिवेशन बसेको समयमा वा निर्वाचन सम्ब निर्णय गरी सम्पन्न गर्न सकिनेछ।

३०.४ कार्य समितिले निर्वाचन गर्ने सम्बन्धमा कार्य समितिले निर्णय गरी निर्वाचन र मिति, स्थान र प्रकृया निर्धारण गर्नेछ।

३२) उम्मेदवारको अयोग्यता

देहायका व्यक्तिहरु निर्वाचनमा भाग लिन अयोग्य मानिने छन्।

३१.१ नियमित रुपमा सदस्यता शुल्क नबुझाउने संस्थाका प्रतिनिधि सदस्यहरु।

३१.२ नियमित रुपमा संस्थाको काम नगर्ने सदस्यहरु ।

३१.३ संस्थाको हित र उद्वेश्य विपरित काम गर्ने सदस्यहरु।

३१.४ दफा १० अनुसार योग्यता नभएका वा गुमाएका सदस्यहरु।

३३) अविश्वासको प्रस्ताव

३२.१ संस्थाको कार्यसमिति वा कार्य समितिका कुनैपनि पदाधिकारी तथा सदस्य उप सभाका एक तिहाई सदस्यहरुले अविश्वाशको प्रस्ताव दर्ता गर्न सक्ने छन्।।र भएको मितिले १ बर्ष नपुगी कुनै सदस्य उपर अविश्वाशको प्रस्ताव पेश गर्न सकि

३२.२ यसरी दर्ता हुन आएको प्रस्तावमा साधारण सभाका सम्पूर्ण सदस्य सँख्याको बहुमतले अविश्वासको मत प्रकट गरेमा त्यस्तो पदाधिकारी तथा सदस्य स्वत भएको मानिने छ।

३२.३ तर कुनै पनि पदाधिकारी तथा सदस्यलाई आफु विरुद्धको अभियोगमा सफाई मनासिब माफिकको मौकाबाट भने वञ्चित गरिने छैन।

३२.४ अविश्वासको प्रस्ताव केन्द्रीय कार्य समिति, क्षेत्रीय समिति, जिल्ला कार्य समिति यही प्रकृया अवलम्बन गरिनेछ।

३४) विधान संशोधन

संस्थाको साधारण सभा र महाधिवेशनमा संस्थाको विधान संशोधन सम्बन्धी प्रस्ताव पेश छ। साधारण सभामा सभाका सम्पूर्ण सदस्य संख्याको दुई तिहाईले र महाधिवेशनमा मह सम्पूर्ण सदस्य सँख्याको दुई तिहाईले संशोधन प्रस्ताव पारीत गरेमा कानुन अनुसार स्थानीय पूर्व स्वीकृती लिई त्यस्तो संशोधन लागु गरिने छ।

३५) नियमविनियम बनाउने अधिकार

यस विधानको अधिनमा रही केन्द्रीय समितिले आवश्यकता अनुसार नियमविनियम बनाई सक्नेछ।

३६) संस्थाको विघटन

कानून बमोजिम यस संस्थाको विघटन भएमा संस्थाको सम्पूर्ण चल-अचल सम्पति तथा जाय सरकारमा सर्नेछ।

३७) बार्षिक प्रतिवेदन

संस्थाले वार्षिक रुपमा प्रतिवेदन तयार गरी राख्ने छ।

३८) **राजिनामा**

संस्थाको कार्यसमिति तथा साधारण सभाका सदस्यले कार्य समितिका अध्यक्ष समक्ष र अध्यक्षले कार्यसमिति समक्ष राजिनामा पेश गर्न सक्नेछन् तर महासंघमा आवद्ध कुनै गैससले आफ्नो संस्थाको निर्णय सहित सम्वन्धित जिल्ला समिति समक्ष आवद्धता फिर्ता लिन निवेदन दिन सक्नेछ ।

३९) **रिक्त पद पुर्ति**

संस्थाको कार्यसमितिको कुनै पद रिक्त भएमा बाँकी अवधिका लागि कार्यसमितिले निर्णय गरी सो पद पुर्ति गर्न सक्ने छ ।

४०) **क्षेत्रीय समिति**

महासंघको क्षेत्रीय समिति सम्बन्धि व्यवस्था यस विधानमा उल्लेख भएको देखि वाहेक अन्य विषय केन्द्रीय समितिले निर्धारण गरे वमोजिम हुनेछ ।

४१) **बाधा अडकाउ फुकाउने :**

केन्द्रीय कार्य समितिले यो विधान लागु गर्नु कुनै वाधा अड्काउ परेमा फुकाउन सक्नेछ ।

४२) **शपथ**

संस्थाका कार्य समितिका अध्यक्षले निर्वाचन अधिकृत समक्ष र अन्य पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले कार्य समितिका अध्यक्ष समक्ष अनुसूचि-३ मा व्यवस्था भए वमोजिम शपथ लिनु पर्ने छ ।

४३) **निस्कृय**

यस विधानमा लेखिएको कुनै पनि कुरा प्रचलित नेपाल कानुन संग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वत: अमान्य हुनेछ ।

संस्थापकहरुको नाम, थर र ठेगाना	पद	साक्षीको नाम, थर र ठेगाना
द. १. नाम, थर :- डा. बाल गोपाल बैद्य ठेगाना :- सीतापाइला -२, काठमाडौं	अध्यक्ष	द. नाम, थर :- बिमल कु. तिमी ठेगाना :- बिराटनगर -४ मोरङ
द. २. नाम, थर :- विष्णु खरेल ठेगाना :- सुरुङ्गा -२, झापा	सदस्य (पूर्वाञ्चल)	द. नाम, थर :- देवी कुमारी ठेगाना :- [illegible] -३, झापा
द. ३. नाम, थर :- उर्मी श्रेष्ठ ठेगाना :- बिराटनगर उ.न.पा.	सदस्य (पूर्वाञ्चल)	द. नाम, थर :- शक्ति घिमिरे ठेगाना :- गाईघाट -१, [illegible]
द. ४. नाम, थर :- देवेन्द्र गिरी ठेगाना :- कलैया - बारा	सदस्य (मध्यमाञ्चल)	द. नाम, थर :- लाल बाबु साह ठेगाना :- लालीगुराँस
द. ५. नाम, थर :- प्रतिभा मङ्गभरी ठेगाना :- भोटेबहाल	सदस्य (मध्यमाञ्चल)	द. गोविन्द लामा नाम, थर :- [illegible] ठेगाना :-
द. ६. नाम, थर :- डिकेन्द्र कडेल ठेगाना :- चक्रदेव-६ सिन्धुली	सदस्य (पश्चिमाञ्चल)	द. नाम, थर :- राम बहादुर [illegible] ठेगाना :- महाराजगंज
द. ७. नाम, थर :- सुलोचना शर्मा (सिग्देल) ठेगाना :- पोखरा - १३ कास्की	सदस्य (पश्चिमाञ्चल)	द. नाम, थर :- गणेश [illegible] ठेगाना :- [illegible]
द. ८. नाम, थर :- हुर्मत कुमार न्यौपाने ठेगाना :- टेकुला -४, दाङ	सदस्य (मध्य पश्चिमाञ्चल)	द. नाम, थर :- विष्णु खरेल ठेगाना :- झापा

द. वसन्ती ९. नाम, थर :- वसन्ती शर्मा ठेगाना :- खापुनाथ-४, हुम्ला	सदस्य (मध्य पश्चिमाञ्चल)	द. जीवन बहादुर शाही नाम, थर :- जीवन बहादुर [illegible] ठेगाना :- खापुनाथ-४, [illegible]
द. गुण १०. नाम, थर :- गुणदेव पन्त ठेगाना :- महेन्द्रनगर-१२, कञ्चनपुर	सदस्य (सुदूर पश्चिमाञ्चल)	द. [illegible] नाम, थर :- दुर्गा थापा ठेगाना :- [illegible]
द. [illegible] ११. नाम, थर :- जानकी शर्मा ठेगाना :- टीकापुर ६, कैलाली	सदस्य (सुदूर पश्चिमाञ्चल)	द. [illegible] नाम, थर :- जोगन रवड्का [illegible] ठेगाना :- टीकापुर-६, कैलाली
द. [illegible] १२. नाम, थर :- उपेन्द्र केशरी सोपाने ठेगाना :- काठ-४, वालुवाटार	सदस्य	द. [illegible] नाम, थर :- अजय घिमिरे ठेगाना :- काठ. - १६ बालाजु
द. [illegible] १३. नाम, थर :- गोविन्द प्रसाद अधिकारी ठेगाना :- [illegible] - ६	सदस्य	द. [illegible] नाम, थर :- मनोज कुमार ठेगाना :- [illegible]
द. [illegible] १४. नाम, थर :- विजन पन्त ठेगाना :- [illegible]-१, गोरखा	सदस्य	द. [illegible] नाम, थर :- [illegible] आचार्य ठेगाना :- [illegible]
द. [illegible] १५. नाम, थर :- सावित्री थापा गुरुङ ठेगाना :- फुलबारी-८, चितवन	सदस्य	द. [illegible] नाम, थर :- [illegible] ठेगाना :- [illegible]
द. [illegible] १६. नाम, थर :- विन कुमार विश्वकर्मा ठेगाना :- अर्जुनधारा - ३, झापा	सदस्य	द. [illegible] नाम, थर :- [illegible] नारायण [illegible] ठेगाना :- खड्गपुर - ६, सप्तरी
द. जानु पाण्डे १७. नाम, थर :- डा. जानु पाण्डे ठेगाना :- [illegible]-४, काठमाडौं	सदस्य	द. [illegible] नाम, थर :- [illegible] ठेगाना :- [illegible]
द. [illegible] १८. नाम, थर :- राम आधार कापर ठेगाना :- वालुवाटार - ४	सदस्य	द. टुका आचार्य नाम, थर :- टुका आचार्य ठेगाना :- वालुवाटार
द. [illegible] १९. नाम, थर :- भानुभक्त ढकाल ठेगाना :- कापरथुम, ४, स्याङ्जा	सदस्य	द. [illegible] नाम, थर :- भरतराज [illegible] ठेगाना :- कापरथुम-४
द. [illegible] पौडेल २०. नाम, थर :- विकासराज पौडेल ठेगाना :- कलैया-६, बारा	सदस्य	द. [illegible] नाम, थर :- [illegible] ठेगाना :- वानेश्वर
द. [illegible] अधिकारी २१. नाम, थर :- जीवन अधिकारी ठेगाना :- [illegible] ललितपुर	सदस्य	द. मेनका नाम, थर :- मेनका [illegible] ठेगाना :- महाराजगञ्ज

वसन्ती

गुण